

LÆRERVEILEDNING

Kjære Lærer!

Tusen takk for at du har valgt å se forestillingen *To Hjem* med dine elever!

I dette materialet vil du finne informasjon om forestillingen og en rekke oppgaver du kan velge om du vil gjøre med dine elever etter at dere har sett forestillingen.

Spørsmål til lærematerialet kan stilles til våre skolekontakter:

Toril Solvang

toril@tigerstadsteatret.no

mob: 99565819

Knut Steen

knut@tigerstadsteatret.no

mob: 40727169

Birgit Nordby

birgitnordby@start.no

mob: 99535237

Vi håper både du og dine elever får en flott teateropplevelse! Og vi håper å se dere igjen en annen gang!

Vennlig tigerbrøl fra

TIGERSTADSTEATRET og Nordby Produksjoner

–Et gripende stykke
teater om skilsmissebarn.

Aftenposten

Forestillingen er støttet av:

KULTURRÅDET
Arts Council
Norway

FRITT ORD

SPENN

FOND FOR FRILANSERE

Sorialab

Dramatikernes hus

TO HJEM

TO HJEM

av Toril Solvang

TEAM

manus og regi:Toril Solvang
etter en ide av: Birgit Nordby
scenografi og kostymer:..... Elias Kahn
koreograf:..... Maja Roel
lysdesign og teknikker:..... Kristjan Belgau
komponist: Julian Skar
tekstdramaturg:Kristina Kjeldsberg
Verksted: Kroloftet ved Frans Friis
Produsert av TIGERSTADSTEATRET og Nordby Produksjoner.

MEDVIRKENDE

JENTA:.....Andrea Vik
GUTTEN:Henrik Hoff Vaagen
MOREN/HELSESØSTER:..... Birgit Nordby
FAREN:Martin Karelius Østensen

KORT OM STYKKET

Hvordan er det å oppleve at foreldrene dine flytter fra hverandre?

Jenta dere møter i forestillingen *To Hjem* opplever at foreldrene plutselig ikke skal bo sammen lenger. Foreldrene ber henne velge hvor hun vil bo og dette setter i gang spørsmål om skyld og tanker om hvilke rettigheter hun har. Hva betyr det å leve i to hjem og hvordan føles det?

To Hjem handler også om et vennskap mellom to ungdommer som føler seg annerledes og ikke forstått i sine egne familier. De finner hverandre i følelsen av å være utenfor.

Forestillingen bygger på samtaler og intervjuer med 14 åringer som er i forskjellige skilsmisssituasjoner. Dramatikeren Toril Solvang har skrevet et nytt manus inspirert av disse intervjuene.

I 2018 ble 21 000 par skilt eller separert i Norge, og 25 000 barn fikk delt bosted. Ett av fire barn i Norge har foreldre som ikke bor sammen. Stadig flere foreldre organiserer det slik at ungene må flytte mellom seg. Delt bosted er noe mange barn synes er vanskelig å ta opp fordi de er redde for å såre en av foreldrene.*

–

Birgit Nordby og Toril Solvang har samarbeidet med ROBUST i utviklingen av manus. Robust er Kirkens Bymisjons tilbud til unge som trenger noen å snakke med når de opplever utfordringer og konflikter. Hvis du vil vite mer om ROBUST, kan du nå dem på deres hjemmeside: www.kirkensbymisjon.no/tiltak/robust eller telefon 920 32 916.

FØR DERE KOMMER PÅ FORESTILLINGEN

Elevene trenger ikke å forberedes på noe med tanke på forestillingens tema. De kan møte og oppleve forestillingen uten noen forhåndsinformasjon om selve handlingen. Om dere vil, kan dere eksempelvis samtale om spørsmål som:

– *Hva tror dere at forestillingen handler om?*

Da vi alle har ulike erfaringer fra teater, kan det være bra før besøket hos oss, å prate om hva teater er. Kanskje har ungdommene minner fra tidligere teaterbesøk som de kan dele med hverandre eller kanskje har de aldri vært på teater før.

Kanskje har dere som gruppe gått på teater sammen. Dere kan for eksempel prate om disse opplevelsene og hvordan dere tror besøket kommer til å bli. På denne måten får dere en felles forståelse av egne forhåpninger og andre i klassens også. Du som lærer får også et innblikk i hvordan ungdommene tenker rundt det kommende teaterbesøket.

– *Hva slags forventninger har dere til teaterbesøket?*

ETTER TEATEROPPLEVELSEN

Før dere begynner på de ulike delene i dette materialet kan det være bra å ta en runde der dere går igjennom hva dere husker fra forestillingen. Det kan være lurt å gå igjennom forskjellige tolkningsmuligheter, og at elevene får beskrive hva de selv har opplevd.

Det er viktig for oss å understreke at i teater finnes det ingen rette svar. Elevenes personlige opplevelser av forestillingen og hvilke tanker det satt i gang hos dem, er like viktig som hvilke tanker vi som har laget forestillingen hadde da vi laget den.

HVORDAN VAR DET Å SE FORESTILLINGEN?

Dere kan ta utgangspunkt i disse spørsmålene:

– *Hvordan så scenerommet ut?*

– *Hvordan var musikken?*

– *På hvilke ulike måter fremsto karakterene i stykket?*

– *Hva synes du om de ulike karakterene?*

– *Hva tenker du scenografien symboliserte?*

– *Hva handler forestillingen om for deg?*

– *Tenkte du/kjente du noe spesielt da du så stykket?*

– *Kom du på noen spørsmål mens du så på forestillingen?*

– *Ble du noen gang overrasket underveis i stykket?*

OPPGAVE 1:

Del opp elevene i mindre grupper eller to og to. La dem samtale om noen av disse spørsmålene:

- *Hva husker du fra forestillingen?*
- *Reflekter litt rundt hva dere kunne kjenne dere igjen i forestillingen.*
- *Hvordan skal barn få være med å bestemme om hvor de skal bo?*
- *Hva tenker dere om makten som voksne har i forhold til den makten barn har i verden?*
- *Hvilke rettigheter har barn og unge i samfunnet?*
- *Hva tenker du at er en rettferdig fordeling av barn etter skilsmisse?*
- *Hvem er det viktig at det er rettferdig for?*
- *Hvor går du hvis du trenger å være for deg selv?*

OPPGAVE 2:

La elevene to og to skrive ned noen setninger der de forteller hva det er de husker best fra forestillingen. Dette kan gjerne sendes inn til TIGERSTADSTEATRET og Nordby Produksjoner, for tilbakemelding og reaksjon.

TIL DEG SOM LÆRER:

Hva tenker du at vi burde lage teater om for dine elever?

- *Har teater en reell betydning mener du?*
- *Har du forslag og ideer til hvordan vi kan jobbe med målgruppen ungdom?*
- *Er det noe annet du tenkte på i forbindelse med forestillingen som vi ikke har stilt spørsmål om?*

Mail med tilbakemeldinger kan sendes til: post@tigerstadsteatret.no og birgitnordby@start.no

OPPGAVE 3:

Enten: Diskutér den vedlagte anmeldelsen.

Vi som lager teater får anmeldelser i avisa på arbeidet vårt. Les denne anmeldelsen av *To Hjem* høyt i klassen eller i grupper. Er dere enige i anmeldelsen? Er det andre ting elevene var opptatt av enn det anmelderen er?

Eller: Be elevene skrive en egen anmeldelse av *To Hjem*.

Hvis dere vil, kan dere sende denne til oss.

ET GRIPENDE STYKKE TEATER OM SKILSMISSEBARN

AFTENPOSTEN, 20.10.17, PER CHRISTIAN SELMER-ANDERSSEN

Rettferdighetseksperimentet. Det kaller stykkets to skilsmissebarn hverdagen de selv er en del av. Halvparten av tiden bor de hos mor og halvparten hos far. Nøklene dingler rundt halsen, mens bagen de drar fra hjem til hjem gir belastningsskader på både sjel og rygg. Tigerstadsteatrets siste forestilling To Hjem tar kompromissløst barnas parti. Men den er også forbausende åpen for publikums egne tanker, slik god teaterkunst skal være.

Nøkkelbarnas opprør

Stykket tar opp om det virkelig er barnets beste å være i delt omsorg. Er det som er rettferdig for foreldrene nødvendigvis ideelt for barnet? For stykkets to 14-åringer blir dette rettferdighetseksperimentet først og fremst veldig slitsomt. Det er to sett med regler. «Eller ingen regler,» som gutten i forestillingen sier. Ungdommene løser det med å ikke følge foreldrenes timeplan, men isteden gå opp sin egen sti. Bo litt hos kameraten, sove hos pappa når du skal være hos mamma, eller bare stikke til skogs for å få fred. Det ligger et slags håp i det. For på andre siden av det følelsesmessige kaoset venter en større verden.

Ingen happy ending

«Det dere ser nå. Ja, det er begynnelsen på slutten. Det er to voksne i ett hjem. Eller mer to hjem i ett hjem.» Slik presenterer den 14 år gamle jenta (spilt av Andrea Vik) sin familie i oppløsning til publikum. Hjemmet rives fra hverandre også rent fysisk. Elias Kahns elegante aluminiumsstillas går fra å være villa til å bli trange leiligheter, luftige takterrasser og klamme rom for mor og far. Det er i dette vaklende stillaset at jenta må være støttekontakt for faren sin, som bukker under i sorg. Samtidig ser hun at moren vakler mellom ny forelskelse og gammel skyldfølelse. Hun skjønner straks at her er det ingen «happy ending». Jenta er alene i livet, akkurat som at mor og far er alene i hver sin følelsesboble.

Det er en svært eksistensiell erkjennelse, som Tigerstadsteatret modig løfter frem til sitt unge publikum.

Helter fra en annen generasjon

Forestillingen veksler mellom å være i et tankeunivers og å ha rene sosialrealistiske scener. Den er absurd, dokumentarisk og gjenkjennelig på samme tid. Regissør og dramatiker Toril Solvang veksler sømløst mellom nivåene til forestillingen. Stykkets 14-åring danser ut følelsene sine til Julian Skars musikk i en abstrakt scene,

før vi får vite at hun øver på sin egen performancelek. «Jeg vil bli performanceartist, så jeg kan ta kunstnerisk hevn på alle,» sier hun – i en av stykkets beste voksentitser.

Kameraten hennes (varsomt spilt av Henrik Hoff Vaagen) vil helst bli David Bowie når han blir stor, og drar opp til to Bowie-imitasjoner i løpet av stykket. «Hvem er David Bowie?» hvisket tenåringsjenta foran meg, før hun fikk en liten popkulturell innføring fra venninnen på bakerste rad.

Andrea Vik lager en sær og morsom karakter av tenåringsjenta som opplever at mor og far går hver til sitt. Her lager hun en liten performance.

Kunsten å være sær

Man kan selvsagt innvende at de færreste av dagens 14-åringer har et forhold til Bowie og/ eller performancekunst. Cezinando eller Kygo ville kanskje vært mer tidsriktige forbilder, men dette er en forestilling som tør å være sær. Det er nettopp det som gjør den bra. Selv om To Hjem er basert på intervjuer med virkelige skilsmissebarn, så er ikke karakterene et «minste felles multiplum». Det er derfor vi kjenner oss igjen, fordi de er like særegne som oss. Kameraten til jenta har ikke kontakt med storebroren sin, fordi han vokste opp med pappa og ble fotballproff. Moren gnåler stadig om hvordan hun hadde det som skilsmissebarn på Frysja. Helsesøsteren ser på seg selv som det største offeret, fordi hun var barn «da skilsmisse var tabu».

Mens Andrea Viks tenåringsjente er som en liten misforstått kunstner med altfor tung ryggsekk. Klovnete, såret, sinna og en anelse sær. De to skoleklassene jeg så forestillingen sammen med, satt som fjettet.

Reiser til ungdomsskolene med trailer

Fredag og lørdag denne uken spilles forestillingen på Sentralen i Oslo. Deretter skal Tigerstadsteatret ut på turné til ungdomsskoleklasser rundt i hele kommunen. Det nystartede barneteateret har laget en egen «teatertrailer» som skal kjøres dit ungdom faktisk befinner seg. Statistisk sett vil mange av publikum ha skilte foreldre selv. Bare i fjor fikk nesten 25.000 norske barn delt bosted, ifølge teaterprogrammet. To Hjem vil neppe løse foreldrenes samlivsproblematikk og den har ingen pedagogiske verktøy for barna deres. Men forestillingen har en kraft som er større enn som så: Den er teater på sitt beste.

OM TIGERSTADSTEATRET OG NORDBY PRODUKSJONER

RESEARCH OG REFERANSEGRUPPER

Både *TIGERSTADSTEATRET* og *Nordby Produksjoner* baserer forestillingene sine på grundig research av målgruppe og tematikk for det aktuelle prosjektet. Alle forestillinger skal ha en referansegruppe i målgruppen som hjelper oss før og underveis i den kunstneriske prosessen med å lage teater for akkurat dem.

I utviklingen av *To Hjem* har vi samarbeidet med *Opprop Tveten*, ungdommer på *Robust* og elever ved en ungdomsskole i Oslo.

MÅLGRUPPE

*TIGERSTADSTEATRET*s målgruppe er barn og unge i Oslo fra 0-20 år. Hver enkelt forestilling lages for en mindre del av den store målgruppa. På scenen står det profesjonelle skuespillere.

I publikum er det kanskje skoleklasser, familier, barnehager, unge voksne eller gamle voksne som er unge til sinns. Alle er velkomne til oss, men målgruppen er 0–20 år.

*TIGERSTADSTEATRET*s visjon er at alle barn og unge i Oslo skal få oppleve teater som betyr noe for dem for resten av livet!

Vi ønsker å finne ut hvem barn og unge i Oslo er og lage forestillinger som engasjerer og berører dem og som ser verden fra deres perspektiv. Et teater som er tilgjengelig for dem, kommuniserer med dem og som er nysgjerrig og undrende sammen med dem.

IMPROVIASJON

Nordby Produksjoner utvikler nye prosjekter gjennom research og improvisasjon med dramatiker eller av utøvere selv. NP jobber med tematikk som er aktuell og berører mennesker og forhold i vår tid. Sentralt er tverrfaglig samarbeid med organisasjoner og kunstnere fra ulike felt. Birgit Nordby jobber også som pedagog i skuespillerteknikk og improvisasjon med ungdom på *X-Ray Kulturhus*, *Westerdals* og *Khio*, og trekker veksler fra dette i nye prosjekter.

